Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

7.10.2022

Hallintopoliittinen osasto
Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Hallitusneuvos Minnamaria Nurminen

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

HE 122/2022 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion henkilöstölle etätyöstä johtuvissa olosuhteissa sattuneiden tapaturmien korvaamisesta

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt puolustusministeriön lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä HE 122/2022 vp.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki valtion henkilöstön etätyössä sattuneen tapaturman korvaamisesta. Lakia sovellettaisiin vain valtion henkilöstöön eikä tarkoituksena ole laajentaa yleistä lakisääteistä työtapaturmia koskevaa turvaa. Työnteon yhteydessä sattunut tapaturma korvataan jo voimassa olevan työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesti myös etätyössä. Ehdotuksessa tätä turvaa laajennettaisiin valtion etätyöpaikassa tai etätyöntekopaikan alueella työntekoon liittyvässä tavanomaisessa toiminnassa sattuneen etätyötapaturman ja rajoitetummin etätyöpaikan ulkopuolella sattuneen etätyötapaturman korvaamiseksi. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

Useat työnantajat ovat lisänneet työntekijöidensä turvaa etätyön aikana vapaaehtoisilla etätyövakuutuksilla. Valtion henkilöstön vakuuttaminen yksityisellä palveluntarjoajalla ei nykyisten määräysten voimassa ollessa ole ollut mahdollista.

Työnteon yhteydessä sattunut tapaturma korvataan jo voimassa olevan työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesti myös etätyössä. Esityksessä tätä turvaa laajennettaisiin valtion etätyöntekopaikassa tai työntekopaikan alueella työntekoon liittyvässä tavanomaisessa toiminnassa sattuneen etätyötapaturman ja rajoitetummin etätyöntekopaikan ulkopuolella sattuneen etätyötapaturman korvaamiseksi. Korvattavan etätyötapaturman tulee liittyä työntekoon tai työnteon vuoksi tehtävään siirtymiseen. Muussa toiminnassa sattuneet tapaturmat eivät kuuluisi turvan piiriin. Esityksen mukaan valtiokonttori ratkaisisi korvaushakemukset.

Puolustusministeriö toteaa lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

Kuntoliikunnassa tapahtunut tapaturma

Lakiehdotuksen 5 §:n mukaan valtion henkilöstön etätyötapaturmana pidetään tapaturmaa, joka on tapahtunut etätyöntekopaikan alueella työntekoon tavanomaisesti liittyvässä toiminnassa muutoin kuin työnteon yhteydessä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Hallintopoliittinen osasto
Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Hallitusneuvos Minnamaria Nurminen

Pykälän säännöskohtaisten perustelujen mukaan valtion henkilöstön etätyötapaturmana korvattaisiin tapaturma, joka on sattunut etätyöhön liittyvässä tavanomaisessa toiminnassa. Korvattavaa ei olisi esimerkiksi omaehtoinen kuntoilu etätyöpäivän aikana.

Kuntoliikunta ja Puolustusvoimien henkilöstö

Kuntoliikunta (Puolustusvoimissa viikkoliikunta) on merkittävä osa Puolustusvoimissa toimivien ammattisotilaiden sekä siviilien toimintakyvyn ylläpitoa. Ammattisotilaiden on Puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 43 §:ään perustuen ylläpidettävä tehtäviensä edellyttämää ammattitaitoa ja kuntoa.

Työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 24 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan työtapaturmana pidetään myös ”tapaturmaa, joka ei ole korvattava 21 tai 22 §:n nojalla ja joka on sattunut työntekijälle: [--] 6) kuntoliikunnassa työaikana, jos liikunta on työnantajan hyväksymää ja sen tarkoituksena on ollut työntekijän fyysistä kuntoa koskevien erityismääräysten täyttäminen;”.

Edellä mainittua työtapaturma- ja ammattitautilain 24 §:n 1 momentin 6 kohtaa koskevissa perusteluissa kuntoliikunnalla tarkoitetaan harjoittelua tai muuta fyysistä toimintaa, jonka tarkoituksena on työntekijän fyysisen kunnon ylläpitäminen siten, että hän täyttää fyysistä suorituskykyä koskevat työnsä erityismääräykset. Tällainen määräys voi perustua joko lakiin tai viranomaismääräykseen. Edellytyksenä on lisäksi, että kuntoliikunta on työnantajan hyväksymää ja että se tapahtuu työntekijän työaikana.

Puolustusvoimien määräyksen HR621 mukaan Puolustusvoimat tarvitsee toimintakykyistä ja tehtäviinsä motivoitunutta henkilöstöä, joka työkunnoltaan kykenee vastaamaan normaali- ja poikkeusolojen vaatimuksiin. Määräyksen liitteessä 2 todetaan, että myös siviilihenkilöstöllä on velvollisuus ylläpitää työtehtäviensä ja sodanajan sijoituksensa edellyttämää ammattitaitoa ja kuntoa. Määräyksessä todetaan vielä erikseen, että viikkoliikunnalla tarkoitetaan fyysisen toimintakyvyn kehittämiseen tai ylläpitämiseen liittyvää harjoittelua, joka tapahtuu työajalla (ml. joustavat työaikamuodot) ja rinnastetaan työtehtäväksi. Siviilityöntekijöiden viikkoliikunnan määrä on kaksi tuntia viikossa.

Puolustusministeriön käsityksen mukaan Puolustusvoimissa palvelevan sotilas- ja siviilihenkilöstön kuntoliikunnassa (viikkoliikunta) tapahtuneet tapaturmat tulisivat korvattavaksi edellä mainitun työtapaturma- ja ammattitautilain 24 §:n 1 momentin 6 kohdan perusteella, vaikka hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen 5 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa rajataan kuntoliikunta nimenomaisesti korvattavan toiminnan ulkopuolelle.

Lakiehdotuksen 2 §:ssä säädettäisiin, että lakia ei sovellettaisi henkilövahinkoon, josta henkilöllä on oikeus korvaukseen työtapaturma- ja ammattitautilain nojalla.

Puolustusministeriön näkemyksen mukaan kuntoliikunnassa tapahtunut tapaturma voi kuitenkin tulla korvattavaksi muuhun lainsäädäntöön perustuen.

7.10.2022

Hallintopoliittinen osasto
Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Hallitusneuvos Minnamaria Nurminen

Yhteenveto

Lakiehdotus toisi merkittäviä muutoksia valtiolla työskentelevien etätyötä koskevaan vakuutusturvaan. Hallituksen esityksen mukaan jatkossa korvattavia etätyössä sattuneita tapaturmia olisi esimerkiksi ruoan valmistus itselle, virkistystauko ulkona ja matka etätyöpaikkaan. Esitys laajentaisi henkilöstön etätyöhön liittyvää vakuutusturvaa. Puolustusministeriön näkemyksen mukaan esitystä voidaan pitää kannatettavana.

Puolustusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että Puolustusvoimien henkilöstön kuntoliikunnassa tapahtuneiden tapaturmien tulee vastedeskin olla korvattavissa.

Puolustusministeriöllä ei ole muuta huomautettavaa esityksestä.